Downloaded via the EU tax law app / web

Edizzjoni Provvi?orja

KONKLU?JONIJIET TAL-AVUKAT ?ENERALI

TANCHEV

ippre?entati fit?30 ta’ Mejju 2018 (1)

Kaw?a C?664/16

Lucre?iu Hadrian V?dan

vs

Agen?ia Na?ional? de Administrare Fiscal? – Direc?ia General? de Solu?ionare a Contesta?iilor

Direc?ia General? Regional? a Finan?elor Publice Bra?ov – Administra?ia Jude?ean? a Finan?elor Publice Alba

(talba g?al de?i?joni preliminari mressqa mill-Curtea de Apel Alba Iulia (il-Qorti tal-Appell ta’ Alba Iulia, ir-Rumanija))

“Rinviju g?al de?i?joni preliminari – Sistema komuni ta’ taxxa fuq il-valur mi?jud (VAT) – Direttiva 2006/112/KE – Artikoli 167, 168, 178, 179 u 273 – Prin?ipju ta’ newtralità tal-VAT – Dritt g?al tnaqqis tat-taxxa tal-input – Rekwi?iti sostantivi – Rekwi?iti formali – Nuqqas ta’ fatturi”

I. Introduzzjoni

1. Il-fattura hija element essenzjali tad-dritt ta’ persuna taxxabbli li tnaqqas il-VAT tal-input skont id-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE dwar is-sistema komuni ta’ taxxa fuq il-valur mi?jud (iktar ’il quddiem id-“Direttiva tal-VAT”) (2). Tabil?aqq, fattura mag?mula kif imiss kienet deskritta b?ala “il-biljett ta’ d?ul” (3) g?ad-dritt g?al tnaqqis, min?abba li g?andha “funzjoni ta’ garanzija” g?all-awtorità tat-taxxa nazzjonali sabiex torbot it-tnaqqis tat-taxxa tal-input mal-?las tat-taxxa (4).

2. Fi?-?irkustanzi tal-kaw?a prin?ipali, jista’ d-dritt g?al tnaqqis tal-VAT tal-input kif previst fid-Direttiva tal-VAT ji?i mi??ud minn awtorità tat-taxxa nazzjonali meta l-persuna taxxabbli tonqos milli tipprovdilha kwalunkwe fattura?

3. Din hija, essenzjalment, il-kwistjoni prin?ipali li g?andha ti?i e?aminata mill-Qorti tal-?ustizzja f’dan ir-rinviju g?al de?i?joni preliminari mill-Curtea de Apel Alba Iulia (il-Qorti tal-Appell ta’ Alba Iulia, ir-Rumanija). Il-qorti tar-rinviju hija tal-opinjoni li dan jimplika interpretazzjoni tad-dritt g?al tnaqqis tat-taxxa tal-input, kif stabbilit fl-Artikoli 167, 168, 178, 179 u 273 tad-Direttiva tal-VAT, u li jittie?du inkunsiderazzjoni l-prin?ipji ta’ proporzjonalità u ta’ newtralità tal-VAT. Barra minn dan, il-qorti tar-rinviju tistaqsi jekk, skont il-fatti tal-kaw?a prin?ipali, huwiex permissibbli, skont il-li?i

Ewropea dwar il-VAT, metodu ta’ stima indiretta permezz ta’ perizja legali sabiex ji?i ddeterminat id-dritt g?al tnaqqis fl-assenza ta’ fatturi.

4. Skont il-?urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-?ustizzja, bla ?sara g?al ?erti e??ezzjonijiet, l-awtoritajiet tat-taxxa nazzjonali g?andhom jag?tu lill-persuna taxxabbli d-dritt g?al tnaqqis tat-taxxa tal-input, kif stipulat fid-Direttiva tal-VAT, meta jkunu ?ew issodisfatti r-rekwi?iti sostantivi b?al dawk previsti fil-Kapitolu 1 tat-Titolu X tad-Direttiva tal-VAT (bit-titolu “Ori?ini u skop tad-dritt ta’ tnaqqis”), anki jekk il-persuna taxxabbli tkun naqset milli tikkonforma ru?ha ma’ xi w?ud mir-rekwi?iti formali marbuta mal-e?er?izzju ta’ dan id-dritt, li jinkludu il-fatturazzjoni (5).

5. S’issa, din il-?urisprudenza kienet ?eneralment tapplika g?al sitwazzjonijiet li kienu jinvolvu difetti li jivvizzjaw fattura li g?all-bqija tkun ?iet imfassla debitament (6), jew g?al kwistjonijiet o?ra li jkunu rilevanti sabiex ji?i stabbilit jekk tali fatturi jkunux jistg?u jew le ji?u ppre?entati lill-awtoritajiet tat-taxxa bil-g?an li jkun hemm tnaqqis tat-taxxa tal-input, b?at-termini ta’ dekadenza (7). Din il-kaw?a toffri lill-Qorti tal-?ustizzja l-opportunità li tidde?iedi jekk dan l-appro?? g?andux ji?i segwit f’?irkustanzi li jkunu jinvolvu n-nuqqas tal-persuna taxxabbli li tag?ti kwalunkwe fattura, u huwa propost li l-lakuna probatorja timtela b’perizja.

II. Il-kuntest legali

A. Id-dritt tal-Unjoni

6. L-Artikolu 167 tad-Direttiva tal-VAT jg?id li:

“Dritt ta’ tnaqqis ise?? fil-?in meta t-taxxa mnaqqsa ti?i imposta.”

7. L-Artikolu 168(a) tad-Direttiva tal-VAT jg?id:

“Sakemm il-merkanzija u s-servizzi jintu?aw g?all-iskopijiet tat-transazzjonijiet taxxabbli ta’ persuna taxxabbli, il-persuna taxxabbli g?andha tkun intitolata, fl-Istat Membru li fih twettaq dawn it-transazzjonijiet, li tnaqqas mill-VAT li g?andha t?allas dan li ?ej:

(a) il-VAT dovuta jew im?allsa f’dak l-Istat Membru rigward provvisti li sarulha ta’ merkanzija jew servizzi, li twettqu jew li g?ad iridu jitwettqu minn persuna taxxabbli o?ra.”

8. L-Artikolu 178(a) tad-Direttiva 2006/112 jipprevedi li:

“Biex te?er?ita d-dritt ta’ tnaqqis, persuna taxxabbli g?andha tissodisfa l-kondizzjonijiet li ?ejjin:

(a) g?all-finijiet ta’ tnaqqis skont l-Artikolu 168(a), fir-rigward tal-provvista ta’ merkanzija jew servizzi, dan irid ikollu fattura mag?mula skont it-Taqsimiet 3 sa 6 tal-Kapitolu 3 tat-Titolu XI.”

9. L-ewwel paragrafu tal-Artikolu 179 tad-Direttiva tal-VAT jg?id li:

“Il-persuna taxxabbli g?andha teffettwa t-tnaqqis billi tnaqqas mill-ammont totali tal-VAT dovuta g?al perijodu partikolari ta’ taxxa l-ammont totali ta’ VAT li fir-rigward tag?ha, matul l-istess perijodu, id-dritt li tnaqqas irri?ulta u hu e?er?itat skond l-Artikolu 178.”

10. L-Artikolu 273 tad-Direttiva tal-VAT jg?id li:

“L-Istati Membri jistg?u jimponu obbligi o?rajn li jidhrulhom me?tie?a biex ji?guraw il-?bir korrett ta’ VAT u biex ma ssirx frodi, so??ett g?all-?tie?a ta’ trattament indaqs bejn transazzjonijiet domesti?i u transazzjonijiet li jsiru bejn Stati Membri minn persuni taxxabbli u sakemm dawn l-obbligi, fin-negozju bejn Stati Membri, ma jag?tux lok g?al formalitajiet konnessi mal-qsim ta’ fruntieri.

L-g?a?la skond l-ewwel paragrafu ma tistax tintu?a biex timponi obbligi tal-fatturazzjoni addizzjonali aktar minn dawk stabbiliti fil-Kapitolu 3.”

B. Il-li?i Rumena

11. Skont l-Artikolu 145(1) u (2)(a) u l-Artikolu 146(1)(a) tal-Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal (il-Li?i Nru 571/2003 li tistabbilixxi l-Kodi?i tat-Taxxa), applikabbli mill?1 ta’ Jannar 2007 (8), il-persuni taxxabbli kollha g?andhom dritt g?al tnaqqis tal-VAT relatata ma’ xiri g?al tran?azzjonijiet taxxabbli; dan id-dritt jin?oloq fil-mument meta l-VAT issir e?i?ibbli. Sabiex ji?i e?er?itat id-dritt g?al tnaqqis fir-rigward ta’ VAT dovuta jew im?allsa, il-persuna taxxabbli g?andu jkollha fil-pussess tag?ha fattura ma?ru?a skont ir-rekwi?iti stabbiliti mil-li?i.

12. Il-punt 46(1) tal-Hot?rârea Guvernului nr. 44/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 (id-Digriet tal-Gvern Nru 44/2004 li japprova r-regoli dettaljati g?all-implimentazzjoni tal-Li?i Nru 571/2003), applikabbli mill?1 ta’ Jannar 2007 (9), jg?id li:

“?ustifikazzjoni g?al tnaqqis tat-taxxa tista’ ti?i stabbilita biss abba?i tal-ori?inali tad-dokumenti msemmija fl-Artikolu 146(1) tal-Kodi?i tat-Taxxa jew permezz ta’ dokumenti o?ra li fihom b?ala minimu l-informazzjoni prevista fl-Artikolu 155(5) tal-Kodi?i tat-Taxxa, bl-e??ezzjoni ta’ fatturi ssemplifikati msemmija fil-punt 78. Fil-ka? ta’ telf, serq jew qerda tal-ori?inali ta’ dokument ta’ sostenn, il-persuna li tibbenefika mid-dritt g?al tnaqqis g?andha titlob lill-fornitur jo?ro? kopja tal-fattura li fuqha g?andu ji?i indikat li dik il-kopja tissostitwixxi l-fattura ori?inali.”

III. Il-fatti fil-kaw?a prin?ipali u d-domandi preliminari

13. Skont id-de?i?joni tar-rinviju, L. H. V?dan (iktar ’il quddiem ir-“rikorrent”) huwa ?ittadin Rumen u kuntrattur.

14. Fil-kwalità tieg?u ta’ persuna fi?ika, ir-rikorrent bena kumpless residenzjali li kellu disg?in (90) appartament, liema kumpless inbena bejn is?6 ta’ ?unju 2006 u t?8 ta’ Settembru 2008. Ir-rikorrent huwa wkoll is-sid ta’ artijiet o?ra li dwarhom kienu di?à tfasslu pjanijiet settorjali urbani g?all-bini ta’ djar g?al familja wa?da.

15. Fl-2006, ir-rikorrent g?amel 29 tran?azzjoni dwar il-bejg? ta’ artijiet u bini, li 17 minnhom saru qabel l?1 ta’ Awwissu 2006.

16. Mill?1 ta’ Jannar 2007 sal?31 ta’ Di?embru 2009, ir-rikorrent g?amel 70 tran?azzjoni li kienu jikkonsistu fil-bejg? ta’ bini ?did u, mill-2008 sal-2009, fil-bejg? ta’ artijiet g?all-bini. Il-valur totali tat-tran?azzjonijiet kien ta’ 19 234 596 leu Rumen (RON).

17. Peress li d-d?ul tar-rikorrent f’?unju 2006 tqies li kien qabe? il-limitu ta’ e?enzjoni ta’ RON 200 000, id-Direc?ia General? a Finan?elor Publice Alba (id-Direttorat ?enerali tal-Finanzi Pubbli?i ta’ Alba) kien tal-fehma li r-rikorrent kien obbligat jirre?istra g?all-finijiet tal-VAT.

18. Fis?26 ta’ Jannar 2011, ir-rikorrent ?ie rre?istrat g?all-finijiet tal-VAT mill-awtoritajiet tat-taxxa. Huwa sar persuna taxxabbli su??ett g?all-VAT b’effett mill?1 ta’ Awwissu 2006.

19. Fit?28 ta’ Jannar 2011, id-Direttorat ?enerali tal-Finanzi Pubbli?i, Alba, ?are? avvi? ta’ taxxa

lir-rikorrent g?all-perijodu bejn l?1 ta' Awwissu 2006 u l?31 ta' Di?embru 2009 (iktar 'il quddiem l-"avvi?"). L-avvi? stabbilixxa li l-VAT li kellha tit?allas kienet tammonta g?al RON 3 071 069, mi?juda bl-interessi li kienu jammontaw g?al RON 2 476 864 u bi ?lasijiet perjodi?i b?ala penali li kienu jammontaw g?al RON 460 660, biex b'hekk it-total kien ta' RON 6 008 593.

20. Ir-rikorrent ikkontesta l-avvi? permezz ta' lment amministrattiv. B'de?i?joni me?uda fid?19 ta' Awwissu 2011 (iktar 'il quddiem id-"de?i?joni"), id-Direc?ia General? de Solu?ionare a Contesta?iilor (id-Direttorat ?enerali g?ar-Ri?oluzzjoni ta' Lmenti) annulla parzjalment l-avvi? u ordna lill-awtorità tat-taxxa tikkalkula mill-?did ?erti tran?azzjonijiet, bir-ri?ultat li l-ammont totali tad-dejn fiskali tar-rikorrent ?ie stmat mill-?did fl-ammont ta' RON 5 735 741.

21. Ir-rikorrent ippre?enta rikors g?all-annullament tal-avvi? u tad-de?i?joni, li ?ie mi??ud mill-qorti tar-rinviju b'sentenza tal?2013.

22. Ir-rikorrent appella mis-sentenza tal-qorti tar-rinviju quddiem l-Înalta Curte de Casa?ie ?i Justi?ie (il-Qorti G?olja tal-Kassazzjoni u tal-?ustizzja, ir-Rumanija, iktar 'il quddiem il-"Qorti G?olja"). Fis-sentenza tag?ha tat?3 ta' Di?embru 2014, il-Qorti G?olja laqg?et l-appell tieg?u u bag?tet lura l-kaw?a quddiem il-qorti tar-rinviju g?al e?ami mill-?did.

23. Skont id-de?i?joni tar-rinviju, il-Qorti G?olja dde?idiet li r-rikorrent kien kiseb l-istatus ta' persuna taxxabbli fl?1 ta' Awwissu 2006 u li t-tran?azzjonijiet mag?mula minnu, li kienu jinvolvu l-bejg? ta' artijiet u l-kostruzzjoni ta' bini b'diversi appartamenti segwita bil-bejg? tag?hom, kienu jikkostitwixxu attività ekonomika.

24. Barra minn hekk, fir-rigward tad-dritt g?al tnaqqis, il-Qorti G?olja dde?idiet li l-qorti tar-rinviju kienet wettqet ?ball ta' li?i peress li g?alkemm hija kienet espressament qalet fis-sentenza li r-rikorrent, b?ala ri?ultat tar-re?istrazzjoni tieg?u b?ala persuna taxxabbli g?all-finijiet tal-VAT mill-awtoritajiet tat-taxxa, kien ?ertament jibbenefika minn dan id-dritt, hija mbag?ad idde?idiet li ma setg?etx tag?mel u?u minn dak li kien intqal f'?ew? perizji g?ar-ra?uni biss li r-rikorrent ma kienx ipprodu?a l-ori?inali tad-dokumenti dwar ix-xiri tal-o??etti u tas-servizzi relatat mal-bini mibjug?, minkejja l-fatt li l-qorti tar-rinviju kienet taf dwar l-assenza tad-dokumenti ori?inali sa minn meta ?iet adita bit-tilwima.

25. Il-Qorti G?olja kkonstatat li l-qorti tar-rinviju kienet ?a?det, ming?ajr ma tat ebda ra?uni adegwata, l-allegazzjonijiet tar-rikorrent li jg?idu li, peress li huwa ma kienx irre?istrat b?ala persuna taxxabbli g?all-finijiet tal-VAT fil-mument tal-kostruzzjoni tal-bini, huwa ma kienx obbligat i?omm kontijiet tal-pagamenti tal-VAT mag?mula lil forrnituri ta' servizzi u ta' xog?lijiet g?all-finijiet tal-e?er?izzju eventwali tad-dritt g?al tnaqqis ta' din it-taxxa, u li s-somma totali li huwa kien ?allas b?ala VAT lil dawn il-fornituri kienet qab?et is-somma stabbilita mill-awtoritajiet tat-taxxa b?ala dovuta fir-rigward tat-tran?azzjonijiet ta' proprjetà immobbli.

26. Il-Qorti G?olja kkonstatat ukoll li, bis-sa??a tar-rwol attiv tag?ha, il-qorti tar-rinviju kellha l-opportunità titlob lir-rikorrent g?al provi dokumentali addizzjonali sabiex te?amina sewwa jekk huwa kienx obbligat juri d-dritt g?al tnaqqis biss permezz ta' dokumenti ori?inali li kienu jsostnu dan, jew jekk dan kienx possibbli permezz ta' dokumenti o?ra, biex b'hekk jing?ata effett lill-prin?ipju li dak li huwa importanti kien li t-tran?azzjoni ekonomika mwettqa kienet reali u li ji?i evitat formali?mu e??essiv. Il-Qorti G?olja qieset li jkun utli sabiex il-kaw?a ti?i ri?olta li kieku l-qorti tar-rinviju kellha te?amina l-?tie?a li ji?u ordnati perizji ulterjuri abba?i ta' kull dokumentazzjoni sottomessa.

27. Madankollu, il-qorti tar-rinviju esprimiet ir-ri?ervi tag?ha fid-de?i?joni tar-rinviju dwar jekk kuntrattur, b?ar-rikorrent, li ma ?gurax ru?u minn qabel dwar jekk it-tran?azzjonijiet inkwistjoni kinux su??etti g?all-VAT, li ma rre?istrax b?ala persuna taxxabbli minkejja li kellu obbligu li

jag?mel hekk abba?i tal-le?i?lazzjoni fis-se?? dak i?-?mien, mill-1 ta’ Awwissu 2006, u li naqas milli j?omm rekord kontabilistiku mitlub minn persuni taxxabbli, g?andux id-dritt li jnaqqas il-VAT fir-rigward tal-flus investiti fil-kostruzzjoni ta’ bini f’sitwazzjoni fejn, g?alkemm dan il-bini kien je?isti u kien ittrasferit lix-xerrejja, id-dokumenti ta’ sostenn fil-pussess tar-rikorrent (ji?ifieri r?evuti, peress li l-?ru? ta’ fatturi g?al persuni fi?i?i ma kienx obbligatorju dak i?-?mien) ma jistg?ux jinqraw u ma humiex bi??ejjed sabiex ti?i ddeterminata l-portata tad-dritt g?al tnaqqis.

28. Il-qorti tar-rinviju tistaqsi jekk, abba?i tal-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja, ir-rikorrent jistax je?er?ita d-dritt tieg?u g?al tnaqqis f’sitwazzjoni fejn ma jkunx jista’ juri li l-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 178 tad-Direttiva tal-VAT, traspost fil-li?i Rumena permezz tal-Artikolu 146(1)(a) tal-Li?i Nru 571/2003, kienu ?ew osservati, peress li r-rikorrent ma g?andux il-fatturi fil-pussess tieg?u. Fil-ka? li jkun permissibbli l-e?er?izzju tad-dritt g?al tnaqqis, il-qorti tar-rinviju g?andha dubji jekk il-li?i tal-Unjoni tipprekludix l-u?u ta’ stima indiretta (permezz ta’ perizja legali) mag?mula minn espert indipendenti u bba?ata fuq l-ammont ta’ xog?ol/?addiema involuti, f’sitwazzjoni fejn il-kunsinni ta’ o??etti (materjal ta’ kostruzzjoni) u l-provvisti ta’ servizzi (?addiema ne?essarji g?all-kostruzzjoni ta’ bini) jori?inaw minn persuni taxxabbli, sabiex ti?i ddeterminata l-portata tad-dritt g?al tnaqqis.

29. Huwa f’dawn i?-?irkustanzi li l-Curtea de Apel Alba Iulia (il-Qorti tal-Appell ta’ Alba Iulia, ir-Rumanija) idde?idiet li tissospendi l-pro?eduri quddiemha u li tag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja d-domandi preliminari li ?ejjin:

“1. Id-Direttiva 2006/112 b’mod ?enerali u l-Artikoli 167, 168, 178, 179 u 273 tag?ha b’mod partikolari kif ukoll il-prin?ipji ta’ proporzjonalità u ta’ newtralità jistg?u ji?u interpretati fis-sens li jippermettu lil persuna taxxabbli li tissodisfa l-kundizzjonijiet sostantivi g?at-tnaqqis tal-VAT tibbenefika mid-dritt tag?ha g?at-tnaqqis, meta, f’kuntest spe?ifiku b?al dak tal-kaw?a prin?ipali, l-imsemmija persuna taxxabbli ma tkunx f’po?izzjoni li tipprodu?i l-prova tas-somom im?allsa bil-quddiem g?al kunsinni ta’ beni u g?al provvisti ta’ servizzi billi turi r?evuti fiskali?

2. Fil-ka? ta’ risposta fl-affermattiv g?all-ewwel domanda, id-Direttiva 2006/112 kif ukoll il-prin?ipji ta’ proporzjonalità u ta’ newtralità jistg?u ji?u interpretati fis-sens li modalità ta’ stima indiretta (permezz ta’ perizja legali), imwettqa minn espert indipendenti abba?i tal-kwantità ta’ xog?lijiet u ta’ ?addiema li tirri?ulta mill-perizja dwar il-bini tista’ tikkostitwixxi mi?ura ammissibbli u xierqa biex ti?i ddeterminata l-portata tad-dritt g?al tnaqqis, meta l-kunsinni ta’ beni (materjal ta’ kostruzzjoni) u l-provvisti ta’ servizzi (?addiema ne?essarji g?all-kostruzzjoni ta’ bini) jirri?ultaw minn persuni taxxabbli su??etti g?all-VAT?”

30. Osservazzjonijiet bil-miktub ?ew ippre?entati lill-Qorti tal-?ustizzja mir-rikorrent, mill-Gvern Rumen u mill-Kummissjoni. Kollha kemm huma pparte?ipaw fis-seduta tal?31 ta’ Jannar 2018.

IV. Anali?i

31. Wasalt g?all-konklu?joni li, fi?-?irkustanzi tal-kaw?a prin?ipali, l-Artikoli 167, 168, 178 u 226 tad-Direttiva tal-VAT, fid-dawl tal-prin?ipji ta’ newtralità tal-VAT u ta’ proporzjonalità, g?andhom ji?u interpretati fis-sens li jipprekludu l-e?er?izzju tad-dritt g?al tnaqqis minn persuna taxxabbli li ma jkollha ebda fattura jew dokument ta’ sostenn ie?or li jattesta d-dritt tag?ha g?at-tnaqqis tal-VAT tal-input. Tali persuna taxxabbli hija preklu?a milli tibba?a ru?ha esklu?ivament fuq perizja legali bil-g?an li ssir stima tal-valur tal-kunsinni ta’ o??etti (materjal ta’ kostruzzjoni) u tal-provvisti ta’ servizzi (?addiema ne?essarji g?all-kostruzzjoni ta’ bini).

32. L-anali?i tieg?i hija maqsuma fi tliet partijiet. L-ewwel nett, ser ni?bor fil-qosor l-osservazzjonijiet prin?ipali sottomessi mill-partijiet lill-Qorti tal-?ustizzja. It-tieni nett, ser nag?mel xi osservazzjonijiet preliminari. It-tielet nett, ser nirrispondi g?ad-domandi preliminari (10).

A. Osservazzjonijiet tal-partijiet

33. Ir-rikorrent josserva li l-Qorti G?olja imponiet fuq il-qorti tar-rinviju l-obbligu li tikkalkula l-obbligi fiskali tar-rikorrent meta rrikonoxxiet d-dritt tieg?u g?al tnaqqis tat-taxxa tal-input.

34. G?al dak li jirrigwarda l-ewwel domanda, ir-rikorrent jinnota li, skont il-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja, id-dritt g?al tnaqqis previst fl-Artikolu 167 *et seq* tad-Direttiva tal-VAT huwa parti integrali mill-iskema tal-VAT u, b?ala prin?ipju, ma jistax ikun limitat. Id-dritt g?al tnaqqis jista' ji?i e?er?itat immedjatament fir-rigward tat-taxxi kollha imposti fuq tran?azzjonijiet relatati ma' inputs (11).

35. Ir-rikorrent josserva wkoll li, skont ?urisprudenza stabbilita, id-dritt g?al tnaqqis huwa prin?ipju fundamentali tas-sistema komuni tal-VAT. Din is-sistema hija inti?a li tne??i kompletament, fil-konfront tal-kummer?jant, il-pi? tal-VAT dovuta jew im?allsa matul l-attivitajiet ekonomi?i tieg?u kollha. Is-sistema komuni tal-VAT ti?gura, g?aldaqstant, li l-attivitajiet ekonomi?i kollha, indipendentement mill-g?an jew mir-ri?ultat tag?hom, ji?u intaxxati b'mod g?alkollox newtrali, bil-kundizzjoni li huma stess ikunu su??etti g?all-VAT. Barra minn hekk, il-Qorti tal-?ustizzja di?à dde?idiet li l-prin?ipju fundamentali ta' newtralità tal-VAT jitlob li jit?alla jsir tnaqqis tal-VAT tal-input jekk jit?arsu r-rekwi?iti sostantivi, anki jekk il-persuna taxxabbli tkun naqset milli tikkonforma ru?ha ma' xi w?ud mir-rekwi?iti formali (12).

36. G?alhekk, ladarba r-rekwi?iti sostantivi kollha g?at-tnaqqis tal-VAT ikunu t?arsu, dan id-dritt ma jistax ji?i limitat min?abba l-?tie?a li jkunu osservati kundizzjonijiet formali.

37. Ir-rikorrent isostni li l-po?izzjoni tieg?u hija analoga g?al dik e?aminata mill-Qorti tal-?ustizzja fis-sentenza tag?ha Salomie u Oltean (13), fejn kien ?ie kkonstatat li nuqqas ta' osservanza ta' obbligu formali ma kienx jirri?ulta fit-telf tad-dritt g?al tnaqqis tal-VAT. Ir-rikorrent jargumenta li fi?-?irkustanzi tal-pro?edura, fejn ir-rekwi?iti sostantivi jkunu t?arsu, il-produzzjoni ta' fattura hija biss rekwi?it formali li ma g?andhiex tippre?udika d-dritt tieg?u g?al tnaqqis.

38. Fl-a??ar nett, ir-rikorrent josserva li fis-sentenza Reisdorf (14), il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li fl-assenza ta' regoli spe?ifi?i dwar il-prova tad-dritt g?al tnaqqis tat-taxxa tal-input, l-Istati Membri g?andhom is-setg?a jitolbu li tin?ieb il-fattura ori?inali sabiex ji?i stabbilit dan id-dritt, kif ukoll is-setg?a, meta l-persuna taxxabbli ma jkunx g?ad g?andu l-ori?inali, li ja??ettaw prova o?ra li tistabbilixxi li t-tran?azzjoni li dwarha jkun qieg?ed jintalab it-tnaqqis tkun fil-fatt se??et (15).

39. Ir-rikorrent isostni li huwa jinsab fl-istess sitwazzjoni b?al dik li l-Qorti tal-?ustizzja e?aminat fis-sentenza Reisdorf. Ir-rikorrent jenfasizza li l-kaw?a prin?ipali ma hijiex dwar jekk huwa g?andux jew le d-dritt li jnaqqas it-taxxa tal-input, i?da pjuttost dwar kif ji?i stmat l-ammont ta' dan id-dritt.

40. Fir-rigward tat-tieni domanda, ir-rikorrent jsostni li l-uniku mezz g?al prova o??ettiva li jista' jintu?a sabiex ji?i stabbilit id-dritt tieg?u g?al tnaqqis huwa dak ta' espert ma?tur minn qorti, liema mezz jeskludi kull riskju ta' frodi jew ta' pre?udizzju g?all-ba?it tal-Istat. Li wie?ed jirrikorri g?al espert jipprovdi l-garanziji kollha me?tie?a sabiex ji?i ddeterminat b'o??ettività u professjonali?mu l-ammont tal-VAT tal-input li g?andu jitnaqqas.

41. Il-Gvern Rumen huwa tal-fehma kuntrarja.

42. G?al dak li jirrigwarda l-ewwel domanda, il-Gvern Rumen jinnota, *inter alia*, li, skont l-

Artikolu 167 tad-Direttiva tal-VAT, ikun hemm lok g?ad-dritt g?al tnaqqis meta t-taxxa li g?andha titnaqqas tkun ?iet imposta, i?da li, skont il-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja, id-dritt g?al tnaqqis tal-VAT relatata mal-o??etti jew mas-servizzi inkwistjoni g?andu jkollu rabta diretta u immedjata mat-tran?azzjoni taxxabbli (16). Skont l-Artikolu 178(a) tad-Direttiva tal-VAT, l-e?er?izzju tad-dritt g?al tnaqqis jiddependi minn jekk il-persuna taxxabbli jkollhiex fil-pussess tag?ha fattura ma?ru?a skont l-Artikolu 266 tad-Direttiva tal-VAT (17), jew dokument ie?or li jkun jista', skont il-kriterji stabbiliti mill-Istat Membru kkon?ernat, jitqies li jissostitwixxi l-fattura (18). Il-fattura tippermetti lill-awtoritajiet amministrattivi je?aminaw li t-taxxa tkun t?allset minn min ikun ?are? il-fattura (19), u ti??ustifika d-dritt g?al tnaqqis g?al min ikun ir?ieva l-fattura (20).

43. Il-Gvern Rumen jirrikonoxxi li l-Qorti tal-?ustizzja kienet idde?idiet li l-prin?ipju ta' newtralità tal-VAT jitlob li jit?alla jkun hemm tnaqqis tat-taxxa tal-input jekk jit?arsu r-rekwi?iti sostantivi, anki jekk il-persuna taxxabbli tkun naqset milli tikkonforma ru?ha ma' xi w?ud mir-rekwi?iti formali. Meta l-awtorità tat-taxxa jkollha l-informazzjoni me?tie?a sabiex tistabbilixxi li l-persuna taxxabbli, fil-kwalità tag?ha ta' destinatarja tat-tran?azzjonijiet inkwistjoni, g?andha t?allas il-VAT, hija ma tistax timponi, g?al dak li jirrigwarda d-dritt tal-persuna taxxabbli li tnaqqas dik it-taxxa, kundizzjonijiet addizzjonali li jista' jkollhom l-effett li jag?mlu lil dan id-dritt ineffettiv (21).

44. Madankollu, il-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja hija kkaratterizzata minn e??ezzjoni li hija rilevanti g?all-kaw?a prin?ipali. Dan huwa meta l-ksur ta' rekwi?iti formali effettivament ma j?allix li ti?i prodotta prova konklu?iva li r-rekwi?iti sostantivi jkunu t?arsu (22).

45. Fil-fehma tal-Gvern Rumen dan huwa l-ka? fil-kaw?a prin?ipali. In-nuqqas ta' fatturi jew ta' kull dokument adatt ie?or ma j?allix jipprekludi li ti?i prodotta prova li jkunu t?arsu r-rekwi?iti sostanzjali tad-dritt g?al tnaqqis tat-taxxa tal-input (23).

46. Il-Gvern Rumen isostni li l-Artikolu 178(a) tad-Direttiva tal-VAT, li jitlob li min i?allas it-taxxa j?omm fatturi b?ala prerekwi?it g?ad-dritt g?al tnaqqis tal-VAT tal-input, jista' japplika g?all-kaw?a prin?ipali (24), b'mod partikolari meta l-assenza ta' tali fatturi hija kkaw?ata esklu?ivament mill-passività tar-rikorrent. Skont l-Artikolu 242 tad-Direttiva tal-VAT, kull persuna taxxabbli g?andha ??omm kontijiet iddettaljati bi??ejjed li jippermettu li l-VAT tkun applikata u li l-applikazzjoni tag?ha tkun e?aminata mill-awtorità tat-taxxa (25).

47. Il-Gvern Rumen isostni li l-po?izzjoni tieg?u hija konformi mal-prin?ipju ta' newtralità fiskali. Huwa jinnota li l-prin?ipju ta' proporzjonalità jippermetti li l-Istati Membri, f'konformità mal-Artikolu 273 tad-Direttiva tal-VAT, jimponu obbligi li huma jqisu li jkunu me?tie?a sabiex ji?guraw li l-kalkolu tal-VAT ikun e?att u sabiex jevitaw il-frodi. Madankollu, il-mi?uri li l-Istati Membri jistg?u jadottaw skont l-Artikolu 273 tad-Direttiva tal-VAT sabiex ji?guraw il-?bir korrett tal-VAT u sabiex ma j?allux li ikun hemm eva?joni, ma g?andhomx imorru lil hinn minn dak li jkun me?tie? sabiex jinkisbu dawk l-g?anijiet u ma g?andhomx ikunu ta' ?sara g?an-newtralità tal-VAT (26). F'kull ka?, l-awtoritajiet Rumeni, skont Artikolu 273 tad-Direttiva tal-VAT, ma talbux lir-rikorrent jissodisfa obbligi o?ra ?lief dawk imposti mill-Artikolu 178(a) tad-Direttiva tal-VAT.

48. Fir-rigward tat-tieni domanda l-Gvern Rumen jinnota li l-fattura hija dokument li jipprovdi l-informazzjoni kollha rilevanti g?as-sistema tal-VAT li tkun applikabbli. Ma huwiex il-valur finali tal-bini li jkun tlesta li jiddetermina l-ammont tal-VAT li jista' jitnaqqas, i?da kull tran?azzjoni g?al xiri ta' o??etti u servizzi. Li wie?ed jirrikorri g?al metodu ta' stima indiretta jkun ta' pre?udizzju g?all-prin?ipju ta' newtralità tal-VAT.

49. Il-Kummissjoni hija tal-fehma li, meta g?amlet i?-?ew? domandi preliminari tag?ha, il-qorti tar-rinviju qieg?da essenzjalment tistaqsi jekk l-Artikoli 167, 168, 178 u 226 tad-Direttiva tal-VAT g?andhomx ji?u interpretati fis-sens li persuna taxxabbli li ma tkunx ?ammet fatturi li jattestaw id-dritt tag?ha li tnaqqas il-VAT fir-rigward tal-kunsinna ta' o??etti jew tal-provvista ta' servizzi tkun

tista' tipprodu?i prova ta' dawn it-tran?azzjonijiet abba?i ta' rapport redatt minn esperti ma?tura mill-qorti nazzjonali tar-rinviju sabiex issir stima tal-valur tal-proprjetà immobbli, peress li jkun g?adda perijodu kunsiderevoli ta' ?mien minn meta l-bini ?did inkwistjoni kien is-su??ett ta' tran?azzjonijiet.

50. B?ar-rikorrent, il-Kummissjoni tinnota wkoll li, skont ?urisprudenza stabbilita, id-dritt g?al tnaqqis tat-taxxa tal-input previst fl-Artikolu 167 *et seq* tad-Direttiva tal-VAT huwa prin?ipju fundamentali tas-sistema komuni tal-VAT, li, b?ala prin?ipju, ma jistax ji?i limitat, u li jista' ji?i e?er?itat minnufih fir-rigward tat-taxxi kollha imposti fuq tran?azzjonijiet relatati ma' inputs (27). Il-Kummissjoni tirrikonoxxi li s-sistema hija inti?a sabiex tne??i kompletament, fil-konfront tal-kummer?jant, il-pi? tal-VAT dovuta jew im?allsa matul l-attivitajiet ekonomi?i kollha tieg?u. G?alhekk, is-sistema komuni tal-VAT ti?gura li l-attivitajiet ekonomi?i kollha, ikun x'ikun l-g?an jew ir-ri?ultati tag?hom, ji?u intaxxati b'mod newtrali, bil-kundizzjoni li, b?ala prin?ipju, huma stess ikunu su??etti g?all-VAT (28).

51. Madankollu l-Kummissjoni tenfasizza li l-prevenzjoni tal-frodi, tal-eva?joni fiskali u ta' abbu?i eventwali huwa g?an rikonoxxut u inkora??it mid-Direttiva tal-VAT. Huwa, g?alhekk, g?all-qrati nazzjonali u g?all-awtoritajiet ?udizzjarji li jirrifjutaw id-dritt g?al tnaqqis jekk jintwera, fid-dawl ta' fatturi o??ettivi, li dan id-dritt ikun qieg?ed ji?i invokat g?al g?anijiet frawdolenti jew abbu?ivi (29).

52. Il-Kummissjoni tirrikonoxxi li l-prin?ipju ta' newtralità fiskali jitlob li t-tnaqqis tal-VAT tal-input jit?alla jsir jekk jit?arsu r-rekwi?iti sostantivi, anki jekk il-persuna taxxabbli tkun naqset milli tikkonforma ru?ha ma' xi w?ud mir-rekwi?iti formali (30).

53. Madankollu, l-istess b?all-Gvern Rumen, il-Kummissjoni tenfasizza li l-ka? ikun differenti jekk il-ksur ta' tali rekwi?iti formali effettivament jipprekludi li ti?i prodotta prova konklu?iva li jkunu t?arsu r-rekwi?iti sostantivi (31).

54. Il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li mill-formulazzjoni tal-Artikolu 168(a) tad-Direttiva tal-VAT jirri?ulta li, fir-rigward tal-kundizzjonijiet rilevanti li g?andhom jit?arsu qabel ma jkun jista' jintu?a d-dritt g?al tnaqqis, il-parti kkon?ernata g?andha tkun persuna taxxabbli skont it-tifsira ta' din id-direttiva u, fit-tieni lok, li l-o??etti jew is-servizzi invokati sabiex hija tkun intitolata g?al dak id-dritt g?andhom jintu?aw mill-persuna taxxabbli g?all-g?anijiet tat-tran?azzjonijiet tag?ha stess intaxxati b?ala outputs, u li, b?ala inputs, dawn l-o??etti jew servizzi g?andhom ikunu ?ew ipprovduti minn persuna taxxabbli o?ra (32).

55. Madankollu, ir-rekwi?iti formali g?ad-dritt g?al tnaqqis huma dawk li jirregolaw l-e?er?izzju u l-monitora?? tieg?u u l-funzjonament tajjeb tas-sistema tal-VAT, b?all-obbligi dwar i?-?amma ta' kontijiet, il-produzzjoni ta' fatturi u l-pre?entazzjoni ta' dikjarazzjonijiet tat-taxxa.

56. G?aldaqstant, mill-Artikolu 178(a) tad-Direttiva tal-VAT jirri?ulta li l-e?er?izzju tad-dritt g?al tnaqqis jiddependi minn jekk wie?ed ikollux fattura ma?ru?a b'mod konformi mal-Artikolu 226 ta' din id-direttiva (33).

57. B?all-Gvern Rumen, il-Kummissjoni tinnota li l-g?an tad-dettalji li g?andhom jintwerew f'fattura kif previst fl-Artikolu 226 tad-Direttiva tal-VAT huwa li l-awtoritajiet tat-taxxa jit?allew jag?mlu monitora?? tal-?las tat-taxxa u, fejn ikun xieraq, tal-e?istenza tad-dritt g?al tnaqqis tal-VAT. Id-data ta' provvista tas-servizzi li tkun is-su??ett tal-fattura tippermetti li ji?i vverifikat meta jkun se?? il-fatt taxxabbli, u, b'hekk, li ji?u ddeterminati d-dispo?izzjonijiet tat-taxxa li g?andhom japplikaw, *ratione temporis*, g?at-tran?azzjoni li dak id-dokument ikun jirrigwarda (34). Hija l-persuna taxxabbli li tkun qieg?da titlob tnaqqis tal-VAT li g?andha turi li hija tissodisfa l-kundizzjonijiet g?al eli?ibbiltà (35).

58. Il-Kummissjoni ssostni li, fi?-?irkustanzi tal-kaw?a prin?ipali, l-awtoritajiet tat-taxxa ma g?andhomx fil-pussess tag?hom l-informazzjoni me?tie?a sabiex jistabbilixxu li kienu ?ew issodisfatti r-rekwi?iti sostantivi. Dan huwa minnu peress li fis-snin konsekuttivi 2007 sa 2009 ir-rikorrent ma rre?istrax g?all-finijiet tal-VAT, ma ?allasx VAT, ma ddikjarax meta beda l-attivitajiet ekonomi?i tieg?u, ma ppre?entax dikjarazzjoni tat-taxxa, ma ?abarx fatturi u lanqas ma kien refag?hom g?al 10 snin skont il-le?i?lazzjoni fiskali Rumena jew g?all-inqas sa tmiem it-terminu ta' dekadenza ta' 5 snin. Bl-e??ezzjoni ta?-?amma ta' r?evuti tat-taxxa li ma jistg?ux jinqraw, ir-rikorrent ma kkonformax ru?hu mar-rekwi?it li jin?ammu kontijiet.

59. Il-Kummissjoni ssostni li huwa indispensabbli li l-isem ta' kull fornitur ikun jista' ji?i identifikat, mhux biss sabiex ji?u vverifikati l-kundizzjonijiet g?at-tnaqqis tat-taxxa tal-input, i?da wkoll sabiex l-awtoritajiet tat-taxxa nazzjonali jit?allew jivverifikaw il-kontijiet ta' persuni taxxabbli u jiddeterminaw jekk ikunx hemm frodi konnessa fir-rigward ta' tran?azzjonijiet relatati ma' inputs.

60. Il-Kummissjoni tfakkar li l-Qorti tal-?ustizzja kienet idde?idiet li n-nuqqas li jin?ammu rekords kontabilisti?i li jippermettu l-applikazzjoni tal-VAT u l-monitora?? tag?ha mill-awtoritajiet tat-taxxa, u n-nuqqas ta' re?istrazzjoni tal-fatturi ma?ru?a u m?allsa, jistg?u jipprekludu l-?bir b'mod korrett ta' din it-taxxa u, konsegwentement, jikkompromettu l-funzjonament tajjeb tas-sistema komuni tal-VAT (36).

61. Il-Kummissjoni ssostni li huwa diffi?li li wie?ed jifhem kif espert ikun jista' jidentifika kull provvista ta' o??etti u servizzi li tkun saret lir-rikorrent sabiex ikun jista' jirredi?i rapport li jkun jikkwalifika b?ala prova konklu?iva fir-rigward tar-rekwi?iti sostantivi tad-dritt g?al tnaqqis. Id-de?i?joni tar-rinviju tirreferi g?all-elementi pprovduti mill-perizji b?ala stimi. Madankollu, xejn mill-formulazzjoni tal-Artikolu 168(a) tad-Direttiva tal-VAT, b'riferiment g?at-tnaqqis tal-VAT fuq tran?azzjonijiet upstream, ma jippermetti li ji?i konklu? li persuna taxxabbli tkun tista' tibbenefika mid-dritt g?al tnaqqis abba?i ta' stimi. Il-Kummissjoni tfakkar li hija ?urisprudenza stabbilita li l-VAT tapplika g?al kull tran?azzjoni ta' produzzjoni jew ta' distribuzzjoni, wara li titnaqqas it-taxxa direttament imposta fuq l-ispi?a tad-diversi elementi li jikkostitwixxu l-prezz (37). G?alhekk, g?andha ssir distinzjoni bejn il-valur tal-materjali ta' kostruzzjoni u tas-servizzi ta' kostruzzjoni kkunsinnati u pprovduti dak i?-?mien lir-rikorrent mill-fornituri tieg?u u l-valur tal-bini fil-mument tat-t?ejjija ta' perizja, li fil-kaw?a prin?ipali jfisser intervall ta' 10 snin.

B. Osservazzjonijiet preliminari

62. L-ewwel nett, hija ?urisprudenza stabbilita li l-Qorti tal-?ustizzja g?andha ?urisdizzjoni sabiex tinterpreta l-li?i tal-Unjoni biss g?al dak li jirrigwarda l-applikazzjoni tag?ha fi Stat Membru ?did b'effett mid-data tal-ade?joni ta' dak l-Istat mal-Unjoni Ewropea (38). Il-Qorti tal-?ustizzja ma g?andhiex ?urisdizzjoni tinterpreta d-Direttiva tal-VAT fejn il-perijodu tal-?bir tat-taxxa inkwistjoni jkun ?ie qabel id-data ta' ade?joni tal-Istat Membru kkon?ernat (39).

63. F'dan il-ka?, l-istima tat-taxxa kkontestata tikkon?erna l-perijodu mill?1 ta' Awwissu 2006 sal?31 ta' Di?embru 2009. G?aldaqstant, il-Qorti tal-?ustizzja g?andha ?urisdizzjoni tag?ti interpretazzjoni tad-dispo?izzjonijiet tal-li?i tal-Unjoni mitluba fir-rigward tal-applikazzjoni tag?hom g?all-kaw?a prin?ipali u dan mid-data tal-ade?joni tar-Rumanija mal-Unjoni Ewropea fl?1 ta' Jannar 2007, u, g?alhekk, dan jeskludi l-perijodu mill?1 ta' Awwissu 2006 sal?31 ta' Di?embru 2006.

64. It-tieni nett, sa fejn ir-rikorrent jimplika, f'osservazzjonijiet bil-miktub tieg?u (riprodotti fil-punt 33 iktar 'il fuq), li l-qorti tar-rinviju g?andha tapplika s-sentenza tal-Qorti G?olja u tevalwa jekk ir-rikorrent huwiex intitolat inaqqas il-VAT tal-input abba?i ta' perizji, pjuttost milli tirrikorri g?all-Artikolu 267 TFUE sabiex tinterpreta dispo?izzjonijiet rilevanti tal-li?i tal-Unjoni, nag?mel riferiment

g?all-osservazzjonijiet tieg?i fil-konklu?jonijiet tieg?i fil-kaw?a C.K. *et* (40). Hemmhekk, kont osservajt li, fil-kaw?a Križan *et* (41), il-Qorti tal-?ustizzja kienet idde?idiet li regola ta' dritt nazzjonali li abba?i tag?ha d-de?i?jonijiet ?uridi?i ta' qorti superjuri g?andhom jorbtu lil qorti o?ra, ma tistax i??a??ad lil din tal-a??ar id-diskrezzjoni li tibg?at lill-Qorti tal-?ustizzja domandi ta' interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni ikkon?ernat bis-sa??a ta' tali de?i?jonijiet ?uridi?i (42).

65. It-tielet nett, na??etta l-argumenti mag?mula mill-Kummissjoni fis-sens li ?-?ew? domandi preliminari jistg?u ji?u e?aminati flimkien. Fil-fehma tieg?i, il-qorti tar-rinviju essenzjalment qieg?da tistaqsi jekk l-Artikoli 167, 168, 178 u 226 tad-Direttiva tal-VAT g?andhomx ji?u interpretati fis-sens li persuna taxxabbli li ma tkunx ?ammet fatturi li jattestaw id-dritt tag?ha li tnaqqas il-VAT fir-rigward tal-kunsinna ta' o??etti jew tal-provvista ta' servizzi tkun tista tipprodu?i prova ta' dawn it-tran?azzjonijiet abba?i ta' rapport redatt minn esperti ma?tura mill-qorti tar-rinviju sabiex issir stima tal-valur tal-materjali ta' kostruzzjoni u tal-?addiema ne?essarji g?all-kostruzzjoni tal-bini, peress li jkun g?adda perijodu kunsiderevoli ta' ?mien minn meta l-bini ?did inkwistjoni kien is-su??ett ta' tran?azzjonijiet.

66. Issa ser ng?addi biex nirrispondi g?ad-domandi preliminari fuq din il-ba?i.

C. Risposta proposta g?ad-domandi preliminari

67. Qabelxejn, ma na??ettax l-argument tar-rikorrent li s-sitwazzjoni li huwa jinsab fiha tista' titqabbel mal-problemi e?aminati mill-Qorti tal-?ustizzja fis-sentenzi tag?ha fil-kaw?i Salomie u Oltean (43) u Reisdorf (44).

68. Il-kaw?a Salomie u Oltean kienet tirrigwarda l-applikazzjoni tal-VAT g?all-bejg? ta' proprjetà immobbli mag?mul fir-Rumanija fl?2009. Mill?2007 sal?2009, ir-rikorrenti f'dik il-kaw?a kienu g?amlu diversi tran?azzjonijiet ta' proprjetà immobbli li ma kinux ?ew iddikjarati li kienu su??etti g?all-VAT, i?da wara verifika mill-awtoritajiet tat-taxxa kienu ntbag?tu avvi?i tal-VAT, li taw lok g?al tilwima bejn ir-rikorrenti u l-awtorità tat-taxxa nazzjonali (45).

69. Fis-sentenza tag?ha, il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li, minkejja l-fatt li l-awtoritajiet tat-taxxa nazzjonali ma kinux issu??ettaw tran?azzjonijiet ta' proprjetà immobbli g?all-VAT b'mod sistematiku, dan ma kienx b?ala prin?ipju jag?ti lir-rikorrenti garanziji pre?i?i fis-sens tal-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja dwar in-nuqqas ta' applikazzjoni tal-VAT g?at-tran?azzjonijiet ta' proprjetà immobbli inkwistjoni. Min?abba l-iskala ta' dawn it-tran?azzjonijiet, li kienu jinvolvu l-kostruzzjoni ta' erba' binjiet b'total ta' iktar minn 130 appartament, operatur ekonomiku prudenti u av?at ma setax ra?onevolment jikkonkludi li tali tran?azzjoni ma kinitx ser tkun su??etta g?all-VAT ming?ajr ma jkun ir?ieva, jew g?all-inqas talab, garanziji espressi f'dak is-sens ming?and l-awtoritajiet tat-taxxa kompetenti (46).

70. Madankollu, ma hemm ebda kwistjoni ta' ksur ta' aspettattivi le?ittimi fil-kaw?a prin?ipali. Tabil?aqq, l-osservazzjonijiet tal-Qorti tal-?ustizzja fil-kaw?a Salomie u Olteanfir-rigward ta' operaturi ekonomi?i prudenti u av?ati g?andhom pjuttost jitqiesu b?ala li jsostnu l-po?izzjoni tal-Gvern Rumen u tal-Kummissjoni milli tar-rikorrent.

71. Id-de?i?joni tal-Qorti tal-?ustizzja fil-kaw?a Salomie u Oltean kienet tirrigwarda wkoll il-kwistjoni dwar jekk id-Direttiva tal-VAT kinitx teskludi regoli nazzjonali li kienu ji??du d-dritt g?al tnaqqis "g?as-sempli?i ra?uni" li l-persuna taxxabbli ma kinitx ?iet identifikata g?all-finijiet tal-VAT meta kienet g?amlet it-tran?azzjonijiet rilevanti. Madankollu, l-identifikazzjoni g?all-finijiet tal-VAT ma hijiex element rilevanti fil-kaw?a prin?ipali (47).

72. Bl-istess mod, Reisdorf (48) tista' ti?i distinta mill-fatti fil-kaw?a prin?ipali.

73. F’dik il-kaw?a, il-persuna taxxabbli ma kinitx ing?atat id-dritt g?al tnaqqis min?abba li kienet ippre?entat kopji ta’ diversi fatturi, i?da mhux l-ori?inali (49). Konsegwentement, il-kaw?a kienet tirrigwarda l-kwistjoni dwar jekk ir-rekwi?it li tin?amm fattura g?all-finijiet tal-e?er?izzju tad-dritt g?al tnaqqis, dak i?-?mien stabbilit fl-Artikolu 18(1)(a) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE tas?17 ta’ Mejju 1977 fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet ta’ l-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? – Sistema komuni ta’ taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta’ stima (50) jippermettix lill-Istat Membru jqis b?ala fattura mhux biss l-ori?inali, i?da wkoll dokumenti o?ra b?al kopji, idduplikati jew fotokopji, u jekk persuna taxxabbli li ma g?adx g?andha l-fattura ori?inali tistax tit?alla tipprodu?i prova tad-dritt g?al tnaqqis tat-taxxa tal-input b’mezzi o?ra.

74. Konsegwentement, is-sentenza Reisdorf issostni l-po?izzjoni li persuni taxxabbli li ma g?adx g?andhom fatturi jistg?u jipprodu?u “provi konvin?enti o?ra” li t-tran?azzjoni li g?aliha jkun intalab tnaqqis fil-fatt tkun se??et (51). Hija ma tikkon?ernax ir-rwol ta’ perizji f’dan il-pro?ess.

75. Fir-rigward tal-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja dwar nuqqas ta’ osservanza tar-rekwi?iti formali li g?andhom x’jaqsmu mal-fatturazzjoni, il-Qorti tal-?ustizzja kkonfermat id-dritt g?al tnaqqis tat-taxxa tal-input f’?irkustanzi li fihom il-fattura jkollha diversi irregolaritajiet. Madankollu, jidher li l-?urisprudenza f’dan il-kuntest ma indirizzatx direttament l-assenza ta’ kwalunkwe fattura (52) jew ta’ kwalunkwe dokument ie?or ta’ sostenn.

76. Pere?empju, is-sentenza Uszodaépít? (53) kienet dwar tibdil fil-kontenut tal-fatturi u l-pre?entazzjoni ta’ dikjarazzjoni supplimentari. Is-sentenza Polski Trawertyn (54) kienet dwar fattura mag?mula qabel ir-re?istrazzjoni u l-identifikazzjoni ta’ kumpannija g?all-finijiet tal-VAT, li kienet in?ar?et f’isem l-imsie?ba futuri ta’ dik il-kumpannija. Is-sentenza Idexx Laboratories Italia (55) indirizzat sitwazzjoni li fiha l-persuna taxxabbli kienet naqset milli idda??al fir-re?istru tal-VAT ?erti fatturi fil-kuntest ta’ pro?edura ta’ awtolikwidazzjoni (56). Is-sentenza Senatex kienet dwar korrezzjoni ta’ fattura (57).

77. Fil-konklu?jonijiet tieg?u fil-kaw?a Vámos (58) l-Avukat ?enerali Wahl irrimarka li “[f]il-kaw?i fejn il-Qorti tal-?ustizzja rrifjutat li tadotta metodu formalistiku, l-g?an kien li jkun ?gurat li, minkejja *?ball pro?edurali ?g?ir* mag?mul mill-persuna taxxabbli, tran?azzjonijiet xorta wa?da ji?u ntaxxati skont il-karatteristi?i o??ettivi tag?hom. L-Istati Membri ma jistg?ux jippenalizzaw nuqqas ta’ konformità stretta ma’ rekwi?iti formali b’mod li jkun hemm riskju li n-newtralità tas-sistema ti?i mminata, pere?empju billi impri?i kompetituri ji?u ttrattati b’mod differenti, jew li dispo?izzjonijiet ewlenin tad-Direttiva tal-VAT jisfaw ineffettivi” (59).

78. Nenfasizza wkoll li, skont l-Artikolu 242 tad-Direttiva tal-VAT, kull persuna taxxabbli g?andha ??omm kontijiet dettaljati bi??ejjed sabiex ti?i applikata l-VAT u sabiex l-applikazzjoni tag?ha ti?i vverifikata mill-awtoritajiet tat-taxxa. L-Artikolu 244 ta’ din id-direttiva jitlob li persuni taxxabbli ji?guraw li kopji tal-fatturi ma?ru?a u ri?evuti minnhom jin?ammu merfug?a. Skont l-Artikolu 250(1) tal-istess direttiva, persuni taxxabbli g?andhom jippre?entaw dikjarazzjoni tal-VAT li fiha jkun hemm l-informazzjoni kollha me?tie?a sabiex ti?i kkalkolata t-taxxa dovuta lill-Istat (60).

79. Tabil?aqq, huwa stabbilit fil-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja li l-Istati Membri ma humiex preklu?i milli jittrattaw in-nuqqas li jin?ammu kontijiet b?ala eva?joni tat-taxxa (61).

80. Fil-kaw?a prin?ipali, il-ksur ta’ rekwi?it formali, i?-?amma ta’ fatturi, wassal sabiex ji?i mi??ud id-dritt g?al tnaqqis peress li dan il-ksur effettivament jipprekludi l-produzzjoni ta’ prova konklu?iva li r-rekwi?iti sostantivi ?ew issodisfatti (62). Hemm nuqqas ta’ informazzjoni me?tie?a sabiex ji?i stabbilit li r-rekwi?iti sostantivi ?ew issodisfatti, iktar milli nuqqas ta’ osservanza ta’ rekwi?it formali (63). Jew kif osserva re?entement Avukat ?enerali, ikun “perfettament lo?iku li ji?i rrifjutat il-benefi??ju tad-dritt g?al tnaqqis jekk il-ksur ta’ dawn ir-rekwi?iti jkun tant gravi li jirrendi l-

kontroll tal-osservanza tal-kundizzjonijiet sostantivi tad-dritt g?al tnaqqis impossibbli jew e??essivament diffi?li" (64).

81. G?alhekk, il-kaw?a prin?ipali tirrifletti wa?da mi?-?ew? e??ezzjonijiet g?all-prevalenza tas-sustanza fuq il-forma, filwaqt li l-o?ra hija l-parte?ipazzjoni fl-eva?joni tat-taxxa (65).

82. G?alhekk, filwaqt li ma jistax ji?i esklu? li jistg?u jinqalg?u ?irkustanzi li fihom il-kundizzjonijiet sostantivi g?at-tnaqqis tat-taxxa tal-input jistg?u ji?u a??ertati b'riferiment g?al perizji fl-assenza ta' fatturi, liema kwistjoni g?andha ti?i evalwata mill-qorti tar-rinviju (66), fil-fehma tieg?i tali ?irkustanzi ma jirri?ultawx fil-kaw?a prin?ipali.

83. Il-?urisprudenza ssostni l-argumenti mag?mula mill-Gvern Rumen u mill-Kummissjoni fis-sens li n-nuqqas ta' dili?enza minima min-na?a tar-rikorrent li j?omm il-fatturi rilevanti fir-rigward tat-tnaqqis tat-taxxa tal-input huwa fattur li g?andu jittie?ed inkunsiderazzjoni (67). Dan jg?odd ukoll fir-rigward ta' dewmien, meta l-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li l-Istati Membri huma intitolati jimponu limitazzjonijiet ra?onevoli *ratione temporis* fuq id-dritt g?al tnaqqis tat-taxxa tal-input fl-interessi ta?-?ertezza legali (68). Il-fatti fil-kaw?a prin?ipali huma distinti minn dawk tad-de?i?joni re?enti tal-Qorti tal-?ustizzja fil-kaw?a Volkswagen (69) abba?i ta' diversi ra?unijiet, u b'mod partikolari min?abba l-fatt li ma kienx hemm nuqqas ta' dili?enza min-na?a tar-rikorrenti f'dik il-kaw?a u ma kienx hemm dubju li r-rikorrenti kellha dritt g?al tnaqqis tat-taxxa tal-input, fejn is-somma kienet kwantifikabbli permezz ta' fatturazzjoni tardiva (70). Bl-istess mod, kien ?ie de?i? fis-sentenza Biosafe (71) li t-taxxa tal-input setg?et titnaqqas min?abba li kien o??ettivament impossibbli li l-persuna taxxabbli te?er?ita d-dritt tag?ha g?al tnaqqis qabel ma kien sar a??ustament tal-VAT minn persuna taxxabbli o?ra fil-katina tal-provvista.

84. Fuq kollox, ma hemm xejn fil-pro?ess ippre?entat quddiem il-Qorti tal-?ustizzja li jissu??erixxi li, fid-dawl tal-fatt li g?addew g?axar snin u li ma hemmx fatturi jew dokumenti ekwivalenti li jistg?u jintu?aw, perizja tkun tista' tirre?istra mill-?did b'mod pre?i? kull tran?azzjoni rilevanti li fir-rigward tag?ha qieg?ed jintalab tnaqqis tat-taxxa tal-input.

85. G?alhekk, fi?-?irkustanzi tal-kaw?a prin?ipali, il-prin?ipju ta' newtralità fiskali ma jistax ji?i invokat b'mod le?ittimu minn persuna taxxabbli li jkollha l-?sieb tqieg?ed f'riskju t-t?addim tas-sistema komuni tal-VAT min?abba nuqqas li jin?ammu d-dokumenti me?tie?a skont id-Direttiva tal-VAT g?al perijodu twil ta' ?mien (72).

V. Konklu?joni

86. G?alhekk, nipproponi li l-Qorti tal-?ustizzja jog??obha tirrispondi g?ad-domandi preliminari mag?mula mill-Curtea de Apel Alba Iulia (il-Qorti tal-Appell ta' Alba Iulia, ir-Rumanija) kif ?ej:

"Fid-dawl tal-fatti fil-kaw?a prin?ipali, l-Artikoli 167, 168, 178 u 226 tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud, g?andhom ji?u interpretati fis-sens li persuna taxxabbli li ma tkunx ?ammet fatturi li jattestaw id-dritt tag?ha li tnaqqas it-taxxa fuq il-valur mi?jud fir-rigward tal-kunsinna ta' o??etti jew tal-provvista ta' servizzi ma tistax tipprodu?i prova ta' dawn it-tran?azzjonijiet abba?i ta' rapport redatt minn esperti ma?tura mill-qorti tar-rinviju sabiex issir stima tal-valur tal-materjali ta' kostruzzjoni u tal-?addiema ne?essarji g?all-kostruzzjoni tal-bini, peress li jkun g?adda perijodu kunsiderevoli ta' ?mien minn meta l-bini ?did inkwistjoni kien is-su??ett ta' tran?azzjonijiet taxxabbli."

1 Lingwa ori?inali: l-Ingli?.

2 ?U 2006, L 347, p. 1.

3 Konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali Slynn ippre?entati fil-kaw?i mag?quda Jeunehomme u EGI (123/87 u 330/87, EU:C:1998:274, p. 4534).

4 Konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali Kokott ippre?entati fil-kaw?a Barlis 06 – Investimentos Imobiliários e Turísticos (C?516/14, EU:C:2016:101, punt 34).

5 Sentenzi tat?28 ta' Lulju 2016, Astone (C?332/15, EU:C:2016:614, punt 47) u tad?19 ta' Ottubru 2017, Paper Consult (C?101/16, EU:C:2017:775, punti 40 u 41 u l-?urisprudenza ??itata).

6 Ara, b'mod partikolari, is-sentenza tat?30 ta' Settembru 2010, Uszodaépít? (C?392/09, EU:C:2010:569).

7 Ara, b'mod partikolari, is-sentenza tat?12 ta' April 2018,Biosafe – Indústria de Reciclagens (C?8/17, EU:C:2018:249).

8 ?urnal Uffi?jali tar-Rumanija, Parti I, Nru 927 tat?23 ta' Di?embru 2003, kif sussegwentement emendata u ssupplimentata, fil-ver?joni fis-se?? mill?1 ta' Jannar 2007.

9 ?urnal Uffi?jali tar-Rumanija, Parti I, Nru 112 tas-6 ta' Frar 2004, kif sussegwentement emendat u ssupplimentat, fil-ver?joni fis-se?? fl?1 ta' Jannar 2007.

10 Ninnota fir-rigward tal-akkwist intra-Komunitarju ta' o??etti, skont l-Artikolu 181 tad-Direttiva tal-VAT, l-Istati Membri jistg?u jawtorizzaw persuna taxxabbli li ma jkollhiex fattura mag?mula skont l-Artikoli 220 sa 236 tag?mel, madankollu, it-tnaqqis fir-rigward tal-o??etti. Dan ma japplikax g?all-provvista ta' servizzi. Ara, dwar dan is-su??ett, il-konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali Kokott ippre?entati fil-kaw?a Barlis 06 – Investimentos Imobiliários e Turíticos(C?516/14, EU:C:2016:101, punt 77).

11 Ir-rikorrent jag?mel riferiment g?as-sentenza tal?1 ta' Marzu 2012, Polski Trawertyn (C?280/10, EU:C:2012:107, punt 40). Ara wkoll, iktar re?entement, b'mod partikolari, is-sentenzi tat?12 ta' April 2018, Biosafe – Indústria de Reciclagens (C?8/17, EU:C:2018:249, punt 29 u l-?urisprudenza ??itata) u tas?7 ta' Marzu 2018, Dobre (C?159/17, EU:C:2018:161, punt 29 u l-?urisprudenza ??itata).

12 F'dan ir-rigward, ir-rikorrent jinvoka s-sentenza tad?9 ta' Lulju 2015, Salomie u Oltean (C?183/14, EU:C:2015:454, punti 56 sa 58). Ara wkoll, iktar re?entement, b'mod partikolari, is-sentenzi tat-12 ta' April 2018, Biosafe – Indústria de Reciclagens (C?8/17, EU:C:2018:249, punti 27, 28 u 30 u l-?urisprudenza ??itata) u tas?7 ta' Marzu 2018, Dobre (C?159/17, EU:C:2018:161, punti 28, 30 u 31 u l-?urisprudenza ??itata).

13 Sentenza tad-9 ta' Lulju 2015 (C?183/14, EU:C:2015:454).

14 Sentenza tal-5 ta' Di?embru 1996 (C?85/95, EU:C:1996:466).

15 Sentenza tal?5 ta' Di?embru 1996, Reisdorf (C?85/95, EU:C:1996:466, punt 30).

16 Il-Gvern Rumen jag?mel riferiment g?as-sentenza tas?6 ta' April 1995, BLP Group(C?4/94, EU:C:1995:107, punti 18 u 19).

17 F’dan ir-rigward, il-Gvern Rumen jag?mel riferiment, *inter alia*, g?as-sentenza tat?22 ta’ Ottubru 2015, PPUH Stehcemp (C?277/14, EU:C:2015:719, punt 29). Ara wkoll, iktar re?entement, is-sentenza tat?12 ta’ April 2018, Biosafe – Indústria de Reciclagens (C?8/17, EU:C:2018:249, punti 32 u 33).

18 Il-Gvern Rumen jag?mel riferiment g?as-sentenza tad?29 ta’ April 2004, Terra Baubedarf-Handel (C?152/02, EU:C:2004:268, punt 32).

19 Il-Gvern Rumen jag?mel riferiment g?as-sentenzi tal?31 ta’ Jannar 2013, Stroy trans (C?642/11, EU:C:2013:54, punti 31 u 32), u LVK(C?643/11, EU:C:2013:55, punti 35 u 36).

20 Il-Gvern Rumen jag?mel riferiment g?as-sentenza tal?15 ta’ Settembru 2016, Barlis 06 – Investimentos Imobiliários e Turísticos (C-516/14, EU:C:2016:690; punt 27) u g?all-konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali Kokott ippre?entati fil-kaw?a Barlis 06 – Investimentos Imobiliários e Turísticos (EU:C:2016:101, punt 34). Ara wkoll il-punti 36 sa 39 tal-konklu?jonijiet tieg?u dwar il-funzjoni tal-fattura fir-rigward ta’ tnaqqis tal-VAT tal-input.

21 Il-Gvern Rumen jag?mel riferiment, *inter alia*, g?as-sentenza tal?1 ta’ Marzu 2012, Polski Trawertyn (C?280/10, EU:C:2012:107, punt 43).

22 Il-Gvern Rumen jag?mel riferiment g?as-sentenzi tas?27 ta’ Settembru 2007, Collée (C?146/05, EU:C:2007:549, punt 31) u tal?11 ta’ Di?embru 2014, Idexx LaboratoriesItalia (C?590/13, EU:C:2014:2429, punt 39). Ara, iktar re?entement, is-sentenza tas?7 ta’ Marzu 2018, Dobre (C?159/17, EU:C:2018:161, punt 35).

23 Il-Gvern Rumen jag?mel riferiment g?as-sentenzi tat?12 ta’ Lulju 2012, EMS?Bulgaria Transport(C?284/11, EU:C:2012:458, punt 71) u tal?11 ta’ Di?embru 2014, Idexx Laboratories Italia(C?590/13, EU:C:2014:2429, punt 39).

24 Il-Gvern Rumen jag?mel riferiment g?as-sentenzi tat?22 ta’ Ottubru 2015, PPUH Stehcemp (C?277/14, EU:C:2015:719, punt 40), tat?13 ta’ Frar 2014, Maks Pen (C?18/13, EU:C:2014:69, punt 47) u tat?8 ta’ Mejju 2013, Petroma Transports *et* (C?271/12, EU:C:2013:297, punti 25 sa 36). Ara, iktar re?entement, is-sentenza tat?12 ta’ April 2018, Biosafe – Indústria de Reciclagens (C?8/17, EU:C:2018:249, punti 32 u 33 u l-?urisprudenza ??itata).

25 Il-Gvern Rumen jag?mel riferiment g?as-sentenza tat?13 ta’ Frar 2014, Maks Pen (C?18/13, EU:C:2014:69, punt 41 u l-?urisprudenza ??itata).

26 Il-Gvern Rumen jag?mel riferiment g?as-sentenza tad?9 ta’ Lulju 2015, Salomie u Oltean (C?183/14, EU:C:2015:454, punt 62).

27 Il-Kummissjoni tag?mel riferiment g?as-sentenza tat?22 ta’ Ottubru 2015, PPUH Stehcemp (C?277/14, EU:C:2015:719, punt 26). Ara wkoll is-sentenzi tat?12 ta’ April 2018, Biosafe – Indústria de Reciclagens (C?8/17, EU:C:2018:249, punti 27 u 29 u l-?urisprudenza ??itata) u tas?7 ta’ Marzu 2018, Dobre (C?159/17, EU:C:2018:161, punti 28 u 29 u l-?urisprudenza ??itata)

28 Il-Kummissjoni tag?mel riferiment g?as-sentenza tat?22 ta’ Ottubru 2015, PPUH Stehcemp (C?277/14, EU:C:2015:719, punt 27). Ara wkoll is-sentenzi tat?12 ta’ April 2018, Biosafe – Indústria de Reciclagens(C?8/17, EU:C:2018:249, punt 28 u l-?urisprudenza ??itata) u tas?7 ta’ Marzu 2018, Dobre (C?159/17, EU:C:2018:161, punt 30).

29 Fil-kuntest ta’ frodi, il-Kummissjoni tag?mel riferiment g?as-sentenza PPUH Stehcemp (C?277/14, EU:C:2015:719, punti 47 u 48). Ara wkoll is-sentenzi tat?12 ta’ April 2018, Biosafe –

Indústria de Reciclagens(C?8/17, EU:C:2018:249, punt 38 u l-?urisprudenza ??itata) u tas?7 ta' Marzu 2018, Dobre (C?159/17, EU:C:2018:161, punti 36 u 40 u l-?urisprudenza ??itata).

30 Il-Kummissjoni tag?mel riferiment g?as-sentenza tad?9 ta' Lulju 2015, Salomie u Oltean (C?183/14, EU:C:2015:454, punti 58 u 59).

31 Il-Kummissjoni tag?mel riferiment g?as-sentenza tat?28 ta' Lulju 2016, Astone (C?332/15, EU:C:2016:614, punt 46). Ara wkoll is-sentenza tas?7 ta' Marzu 2018, Dobre (C?159/17, EU:C:2018:161, punt 35 u l-?urisprudenza ??itata).

32 Il-Kummissjoni tag?mel riferiment g?as-sentenza tat?22 ta' Ottubru 2015, PPUH Stehcemp (C?277/14, EU:C:2015:719, punt 28). Ara wkoll is-sentenzi tat?12 ta' April 2018, Biosafe – Indústria de Reciclagens(C?8/17, EU:C:2018:249, punt 31 u l-?urisprudenza ??itata) u tas?7 ta' Marzu 2018, Dobre (C?159/17, EU:C:2018:161 punt 39 u l-?urisprudenza ??itata).

33 Il-Kummissjoni tag?mel riferiment g?as-sentenza tal?15 ta' Settembru 2016, Barlis 06 – Investimentos Imobiliários e Turísticos(C?516/14, EU:C:2016:690, punt 41). Ara wkoll is-sentenza tat?12 ta' April 2018, Biosafe – Indústria de Reciclagens (C?8/17, EU:C:2018:249, punti 32 u 33).

34 Sentenza tal?15 ta' Settembru 2016, Barlis 06 – Investimentos Imobiliários e Turísticos (C?516/14, EU:C:2016:690, punti 27 u 30).

35 Sentenza tal-15 ta' Settembru 2016, Barlis 06 – Investimentos Imobiliários e Turísticos (C?516/14, EU:C:2016:690, punt 46).

36 Il-Kummissjoni tag?mel riferiment g?as-sentenza tal?5 ta' Ottubru 2016, Maya Marinova (C?576/15, EU:C:2016:740).

37 Il-Kummissjoni tag?mel riferiment g?as-sentenza tat?22 ta' Ottubru 2015, PPUH Stehcemp (C?277/14, EU:C:2015:719,punt 35).

38 Ara, b'mod partikolari, is-sentenza tal?15 ta' April 2010, CIBA(C?96/08, EU:C:2010:85, punt 14 u l-?urisprudenza ??itata) u d-digriet tal?11 ta' Mejju 2017,Exmitiani(C?286/16, mhux ippubblikat, EU:C:2017:368, punt 12 u l-?urisprudenza ??itata). Dan kien ?ie enfasizzat fl-osservazzjonijiet bil-miktub tal-Gvern Rumen u tal-Kummissjoni.

39 Ara, b'mod partikolari, id-digriet tal?11 ta' Mejju 2017, Exmitiani (C?286/16, mhux ippubblikat, EU:C:2017:368, punt 13 u l-?urisprudenza ??itata).

40 Konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali Tanchev (C?578/16 PPU, EU:C:2017:108, punt 34).

41 Sentenza tal?15 ta' Jannar 2013 (C?416/10, EU:C:2013:8).

42 Sentenza tal?15 Jannar 2013, Križan *et* (C?416/10, EU:C:2013:8, punt 68).

43 Sentenza tat?8 ta' Lulju 2015 (C?183/14, EU:C:2015:454).

44 Sentenza tal?5 ta' Di?embru 1996 (C?85/95, EU:C:1996:466).

45 Sentenza tat?8 ta' Lulju 2015, Salomie u Oltean (C?183/14, EU:C:2015:454, punti 19 sa 24).

46 Sentenza tat?8 ta' Lulju 2015, Salomie u Oltean (C?183/14, EU:C:2015:454, punti 47 sa 49).

47 Sentenza tat?8 ta' Lulju 2015, Salomie u Oltean (C?183/14, EU:C:2015:454, punti 62 sa 64).

48 Sentenza tal?5 ta’ Di?embru 1996 (C?85/95, EU:C:1996:466).

49 Sentenza tal?5 ta’ Di?embru 1996, Reisdorf (C?85/95, EU:C:1996:466, punt 9).

50 ?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 9, Vol. 1, p. 23.

51 Sentenza tal?5 ta’ Di?embru 1996, Reisdorf (C?85/95, EU:C:1996:466, punt 29).

52 Ninnota li s-sentenza tat?28 ta’ Lulju 2016, Astone (C?332/15, EU:C:2016:614) kienet tirrigwarda sitwazzjoni li fiha persuna taxxabbli ma setg?et tipprodu?i ebda fattura tag?ha stess sabiex titnaqqas it-taxxa tal-input; g?alhekk il-persuna taxxabbli riedet tippre?enta fatturi ta’ terzi sabiex issostni l-istess.

53 Sentenza tat?30 ta’ Settembru 2010 (C?392/09, EU:C:2010:569).

54 Sentenza tal?1 ta’ Marzu 2012 (C?280/10, EU:C:2012:107).

55 Sentenza tal?11 ta’ Di?embru 2014 (C?590/13, EU:C:2014:2429).

56 Ninnota li l-produzzjoni ta’ fattura u t-tnaqqis tat-taxxa tal-input fil-kuntest tal-pro?edura ta’ awtolikwidazzjoni hija su??etta g?al regoli distinti li ma humiex rilevanti g?all-kaw?a prin?ipali. Ara, b’mod partikolari, is-sentenzi tas?6 ta’ Frar 2014, Fatorie(C?424/12, EU:C:2014:50) u tal?11 ta’ Di?embru 2014, Idexx Laboratories Italia(C?590/13, EU:2014:2429, punt 38). Ara wkoll il-konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali Kokott ippre?entati fil-kaw?a Barlis 06 – Investimentos Imobiliários e Turísticos, (C?516/14, EU:C:2016:101, punti 81 u 82).

57 Sentenza tal?15 ta’ Settembru 2016, Senatex(C?518/14, EU:C:2016:691).

58 C?566/16, EU:C:2017:895, kaw?a pendenti.

59 Konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali Wahl ippre?entati fil-kaw?a Vámos(C?566/16, EU:C:2017:895, punt 47). Enfasi mi?juda minni.

60 Ara, b’mod partikolari, il-konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali Wahl ippre?entati fil-kaw?a Fontana (C?648/16, EU:C:2018:213, punt 32), kaw?a pendenti.

61 Ara, b’mod partikolari, is-sentenza tal?5 ta’ Ottubru 2016, Maya Marinova(C?576/15, EU:C:2016:740, punt 39 u l-?urisprudenza ??itata). Wie?ed g?andu jinnota wkoll l-obbligi tal-Istati Membri li jirri?ultaw mill-Artikolu 4(3) TUE, mill-Artikolu 325 TFUE u mill-Artikoli 2, 250(1) u 273 tad-Direttiva tal-VAT. Ara s-sentenza tad?19 ta’ Ottubru 2017, Paper Consult (C?101/16, EU:C:2017:775, punt 47).

62 Ara, b’mod partikolari, is-sentenza tad?19 ta’ Ottubru 2017, Paper Consult (C?101/16, EU:C:2017:775, punt 42).

63 Ara, b’mod partikolari, is-sentenza tas?7 ta’ Marzu 2018, Dobre(C?159/17, EU:C:2018:161, punt 35 u l-?urisprudenza ??itata): “[I]r-rifjut tad-dritt g?al tnaqqis huwa, barra minn hekk, dipendenti fuq in-nuqqas ta’ informazzjoni ne?essarja sabiex ji?i stabbilit li r-rekwi?iti sostantivi huma ssodisfatti kif ukoll fuq in-nuqqas ta’ osservanza ta’ rekwi?it formali”.

64 Konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali Mengozzi ppre?entati fil-kaw?a Paper Consult(C?101/16, EU:C:2017:413, punt 39). Ara wkoll is-sentenza tas?7 ta’ Marzu 2017, Dobre (C?159/17, EU:C:2018:161, punt 35 u l-?urisprudenza ??itata).

65 Konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali Saugmandsgaard Øe ppre?entati fil-kaw?a Plöckl (C?24/15, EU:C:2016:204, punti 80 u 81). Ara wkoll is-sentenza tal?20 ta’ Ottubru 2016, Plöckl (C?24/15, EU:C:2016:791, punti 43 sa 46).

66 Sentenza tas?7 ta’ Marzu 2018, Dobre (C?159/17, EU:C: 2018:161, punt 38).

67 Ara, b’mod partikolari, is-sentenzi tal?21 ta’ Marzu 2018, Volkswagen(C?533/16, EU:C:2018:204, punt 47 u 51) u tat?12 ta’ April 2018, Biosafe – Indústria de Reciclagens(C?8/17, EU:C:2018:249, punt 43).

68 Ara, b’mod partikolari, is-sentenza tat?28 ta’ Lulju 2016, Astone (C?332/15, EU:C:2016:614, punt 33 u l-?urisprudenza ??itata).

69 Sentenza tal?21 ta’ Marzu 2018,Volkswagen (C?533/16, EU:C:2013:204).

70 Kif ?ie osservat fil-konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali Campos Sánchez-Bordona ppre?entati fil-kaw?a Volkswagen (C?533/16, EU:C:2017:823, punt 69), dak li fil-fatt ?ara kien ?las tardiv tal-VAT.

71 Sentenza tat?12 April 2018, Biosafe – Indústria de Reciclagens (C?8/17, EU:C:2018:249).

72 Ara, b’analo?ija mal-projbizzjoni tad-dritt g?al tnaqqis fil-kuntest tal-eva?joni tat-taxxa, is-sentenza tat?28 ta’ Lulju 2016, Astone (C?332/15, EU:C:2016:614, punt 58).